

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általános katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyes.
pápa Zichy Nándor grófhoz 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak:

Egészévre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik minden kedden, esütőrtökön és szombaton este.

Szerkesztőség: Jókai-utca 10.

Kiadóhivatal: DEBRECZENYI GYULA KÖNYVNYOMDÁJA (Iskola-utca 4. sz.)

Béke mindenütt.

(F.) Az a torzalkodás, mely Ausztriában dúl a pártok között és megakasztja az állam gépezetének funkcióját, visszahatással van a mi politikai életünkre is. Nem tudunk előremenni sehogy sem. A foltzó varga munkáját végzik politikusaink csupán, de a nagy kérdések megoldására hiányzik az erő. Már eddig is két fontos dolog került kátyuba: az új képviselők választása és a közigazgatás reformja.

Mindenki bizonyosra vette, hogy a tavasszal meg lesz a képviselő választás. Nem lesz meg. Beavatott politikusok sugárják egymásnak, hogy ez a parancsszóra liferált népképviselőt mandátumának lejártá előt szét nem megy, mert bűnbán fogamzott életére koronaképen akarja feltenni a kvótakérdés és véderőtörvény reformjának elintézését. Ha ezt megtette, hivatása megszűnt. Annyi bizonyos, hogy a közigazgatás reformját erre a képviselőházra bízni nem lehet. E kérdésben helyet kell adni a nemzeti nyilatkozatételnek, meg kell hallgatni a nemzetet az első tiszta választásban, mely fölött nem a pártpolitikai akarat és érdek ítélt, hanem a kuria. Az új választás tehát a mandátum lejártáig elmarad s vele a közigazgatás reformja is.

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZAJA.

A gyöngy.

Írta: Antonio Fogazzaro.

(Vége.)

A vizitünder nézte egy darabig s azután így szólt:

— Zenéből és költészetből lettél, zenévé és költészeté fogsz újra válni.

A tündérnek édes, gyöngéd gyermekarcza volt, de szemei bánatosak, mélyek, mint egy harminczéves asszonyéi.

— Milyen szép vagy, mondotta Malgari. Jer, adj egy csókot.

— Nem lehet. Vizitünderék nem tehetik a partra lábukat.

— Látjuk-e még egymást?

— En a tengerből származom, — felelte a barnafürtű, szomorú tündér, — te az égből való vagy. Megfordult gyorsan s tovatűnt a testvérei után, Istenhozzád nélkül.

Malgari hazatért, nem szólt a vizitünderékről s nem kérdezte többé Contarinától, miért tartja tőle távol a zenét és a költészetet...

Tizenötéztendőskorában Malgari arcában s alakjában volt valami, a mi már tizenhétévesnek mutatott s Contarina már azzal a gondolattal foglalkozott, hogy férjhez adja. Giovanni Contarini már két év óta nem volt a szigeten s irni is csak ritkán írt, két-három hónapban egyszer, a mikor a rialtoi kereskedők hajója Smir-

ny viszonyok között az volna a természetes, ha a mostani népképviselőkre megnyugtatólag hatna a választások elmaradásának híre. Pedig éppen az ellenkezőt tapasztaljuk. Nagy nyugtalanság van a klubokban és a vidéken is. A százféle képen megtépett függetlenségi pártot idegessé teszi az a tapasztalat, hogy bár az ausztriai soha meg nem szűnő czivakodás az ő malmára hajtja a vizet, a néptömeg lelkére nem hatnak már többé oly gyújtólag a függetlenségi politika jelszavai, mint azelőtt. A szavazók nem lelkesednek már többé a nagygyon is kihasznált jelszavakon, melyeknek nem tudtak hosszú küzdelmeik alatt tartalmat adni. Már nem elégti ki őket a közjogi harc meddősege, sőt az esetleges siker reménye sem. Midőn látják a sokféle tépett párt torzalkodását és különösen azt, hogy heves közjogi küzdelmeik között elhanyagolták az ő gazdasági érdekeit. Új elemet akarnak tehát bevinni a függetlenségi politikába: a szociális politikát, mely újra fölélesztené elernyedt idegeit. Hogy mikép fognak ezen a párt tagjai megegyezni s mi lesz e kérdés jövője — erről kár előre jóslatot mondani.

Még nagyobb a nyugtalanság a kormánypártban. A volt nemzetipárt nem tudott még átvadleni mamellukká, s velük

nába való útján érintette a szigetet. Egy nap a hajó nem hozott levelet, hanem azzal a hírrel jött, hogy halálos járvány ütött ki Velencében. Contarina szörnyen megijedt, elgondolta a veszedelmét, mely férjét fenyegeti s a szemrehányásokat, a melyeket önmagának fog tenni azon esetben, ha a férje is megbetegszik és ő, a feleség nem lesz mellette. De még nagyobb lön ijedelmé, a mikor Malgari szelíd, de határozott modorában kijelentette, hogy most már elengedhetetlen kötelességük visszatérni Velencébe. Tizenhétgy nappal később már átlépték velencei palotájuk küszöbét, de Giovanni Contarini egy nappal előbb meghalt pestisben. Contarina kétségbeesett, sokat sírt s azt ajánlotta Malgarinak, hogy utazzanak el ismét, minél előbb. De a fiatal leány, a ki egyetlen fájdalmas hangot sem hallatott, egyetlen könnyet sem ontott, azt válaszolta, hogy egyedül az ő vétkük, hogy Contarinának mindenkitől elhagyatva kellett meghalnia s vétkükért vezekelniök kell. Ennélfogva az a szándéka, hogy ápolni fogja a pestis betegségeket. Contarinának ellállott a lélekzete, de nem mert ellentmondani, mert Malgari úgy nézett rá, mint egy szent.

Azonnal hozzáálltak a kegyes munkához. A szegény botegeket legközelebbi rokonai s magukra hagyták, a ragálytól való félelmükben s az elhagyottak kivonszolták magukat az utcára, hogy ott haljanak meg. Ezeknek az ápolására adta magát a mesebeli szépségű, ügyes Malgari. Többek között egy fiatal zenészt is ápolta, a ki messze éjszakról a művészete

lenézöleg és gunnyal bánták a Tisza gárdája. Ezek biznak jelenlegi erejük tulajdában, amazok a jövő tiszta választásban. Az egyik hatalomrajutását a szomszéd állam fölzavart vizének kavardásában keresi, a másik a helyzetnek tisztázásában és megszilárdításában.

A vidéken pedig kezdődik már a kormánypárt czivódása egymás ellen. A jövő tiszta választások esélyeit szám előtt tartva, két irányban szervezkednek. Nem remélhetvén többé azt, hogy megrendelésre hivatnak be az országházba, oly alapokat keresnek, melyek biztosítják a kétesse váló mandátumot. A szervezkedés iránya tehát egyrészt a helyi összeköttetések ápolására vonatkozik, oly helyi érdekű nagyságokat léptetvén föl a jövő választások alkalmával, kik összeköttetések révén bizonyosan beválasztatnak. Ez az irány egyszersmind sugár a központi jelölés methodusán, mely tultergésbe ment át Bánffy gyöngéd kezei alatt. Logikája pedig e szisztémának az, hogy mivel a jövő választások alkalmával nem esendörök és kazárok választanak csupán, hanem a nép is, tehát ismert, élő helyi jelöltek nagynevé benszülettek keresztülvitele látszik leghibzatosabbnak és legkönnyebbnek.

A szervezkedés másik iránya a vidéki skártha tett nagyságok csoportosi-

kedvőrt jött Olaszországba. Szegény, szép, szeretetreméltó ifjú volt, a ki folyógyulván, találosan beleszeretett szép ápolónőjébe, de nem vallhatta meg neki, mert Malgari, sejtéssel bírván annak, hogy viszont fogná szeretni, nem ment el többé hozzá. Mikor a pestis megszűnt, Malgari gondolt a fiatalemberre, de nem látta többé.

A tanács nagy tiszteletben részesítette Malgarit, a doge még többet tett, a kezét kérte. Malgari ugyan semminemű hajlandóságot nem mutatott a doge iránt, de Contarinának az volt a véleménye, hogy ilyen köröt nem lehet visszautasítani. Malgari mégis kiköszarazta, de hozzátette, hogy talán meggondolná magát mégis, ha a doge ellatná kelengyével Velence szegény leányait s fölruházná a város összes koldusait: ha pedig a Campanilét, a melyet ki nem állhat, elhordatná a Márkus-térről, akkor minden bizonynyal számolhatna a kezére. A doge azt felelte, hogy az első két föltétel teljesíti, a harmadikat házasságuk harmadik évében. Malgari elbusulta magát. Nem mondhatott többé nem-et, úgy érezte, hogy fel kell magát áldoznia a szerencsétlenekért.

Hogy az esküvőt kitolhassa, az utolsó pilanatban az a kívánsága támadt, hogy Sira szigeten üljék meg. A doge beleegyezett s egy gyönyörű augusztusi napon utra keltek a köztársaság két hajóján, jóbarátok, rokonok, szolgaszemélyzet kíséretében. Gyönyörű, holdvilágos éjszaka Malgari fölment a földéltre friss levegőt szívni és nézni a tengert. Egyszerre egy matroz

tasát tüzte ki célul. Ez az elkeseredett, de éppen azért félelmes elem minden esz-közt megragad: céljának elérésére. Az ország felső megyeiben erősen szervezkedik és kész még a szabadelvű pártot is függetlenné tenni, hogy mandátumhoz jusson.

Ily viszonyok között képet alkothaunk magunknak a jövő választásokról. Örvendünk annak, hogy végre a nemzet küldi fel képviselőit az országházba és a választások bár távol vannak, de már is előreveti árnyékát az a sötét felhő, mely megzavarja a választások tisztaságát.

Római levél.

Febr. 16.

A Szent Atya hívó szava végig hangzott az egész világon, bekopogtatott a szívekbe s a Szent kapu megnyitása után az első két-három fáradt zarándoklalt megkezdődött a népvándorlás. Szívek vándorlásának is nevezhetnők; mert bizony mondom, szívét-lelkét hozza ide a hívó ember, lerakja Krisztus helytartója trónjához, s míg a színekben dus, csudásan felemelő benyomásokra andalog, mindent elfeled, kicsinyes gondokat, oly hatalmas járányokban izmosodik fel előtte saját hitének nagysága. Nem az epés kritika, a kákán is csomót kutató pedantéria szeme kell ide, hanem a hit üdése, mely aztán az egész életet keresztül táplálkozhatik a fel-emelő tapasztalatokból.

S a Szent Atya, ez a csodálatos öreg, évszázad havával, bölcsességével, trónja köré gyűjti fiait az egész világból. Senki se megy el Rómából, hogy töle egy áldást, sőt ha lehet néhány szót is ne kapott volna. A tömeges zarándoklatokat tömegben fogadja, leküzdí gyengeségét, szeret bennünket; örül, mert szeretjük.

Néhány nap előtt a lombard zarándokok jöttek meg, megtekintették a várost, kipihenték fáradalmukat, ma kaptak együttesen áldást a pápától.

Fogadóteremnek a Sala di Beatificazione-t

pillantott meg, a ki mintha beszélni szeretett volna vele, csak nem merte megszólítani. Részvően kérdezte tőle Malgari, hogy mit kíván, mire a matröz fölfedezte magát, hogy ő az a fiatal idegen, a kit Malgari Velenzében ápolt.

Malgari zavarba jött; nem kérdezte tőle, miért van itt álruhában, az ifju csak annyit mondott, hogy Malgari hirtelen elmaradása bátorságát vette s végtelenül örül, hogy most kifejezheti háláját. A fiatal leány arcát először életében gyöngye per lepte el. Másutt vette föl a beszéd fonálát s kérte az ifjut, hogy beszéljen neki a hazájáról. És az ifju beszélt arról az országról, mely szegény ugyan, de mégis a leg-szebb kincsnek birtokában van, mert ott virul a költészet és a zene. Ott énekel a nép télen a tűzhely körül, nyáron künn a réten és a zugó tenger partján. És elmondott Malgarinak verseket abból a csodálatos hőskölteményből, mely a nép ajkán él. Végül elbeszélte neki annak a dicsőséges aggnak történetét, a ki költő és király volt egy személyben s a kit saját dala annyira meghatott, hogy könnyei omlottak a tengerbe és ott gyöngyökké lettek. Malgari hátat fordult a holdvilágnak, mely tele fénnel sütött az idegen arcába. Tágra nyitott szemmel hallgatta az elbeszélést, jéghideg kezeit összekulcsolva keblén, mely szinte szétrepedt a fájdalomtól.

— Ah, susogta Malgari, miért nem ismerlek előbb?

De aztán megbánta, a mit mondott, s tekintetét megint a tengerre függesztette. S nem-sokára jöttek csillogó habok, rajtuk a vizitün-

jeletti ki az udvarmestéri hivatal, hova csak személyes jeggyel lehetett bejutni. A Szent Péter téren már reggel hemzsegett a nép, idegen öltözötű férfiak, nők, tisztas plébánosok, fontoskodó és meghatott arccal várakoztak a bemenetelre. Számátalan örségen keresztül vándorolva lehetett eljutni apránként a nagyterembe, azon az uton, mely a sixtina-kápolnába vezet. A terem maga a Péter-templom előcsarnokának első emelete, barokk-stylü aranyos templomi díszítésekkel; közepén kettős kordon a pápai testőrséggel, balra helyezték el a zarándokokat, jobbra az egyéb idegeneket, az oltár körül az előkelőség talált helyet.

Tizenegy órakor minden kigondolható és feltalálható sarok megtelt, azután megkezdődött a várakozás nehéz munkája. Mindenki talált elég nézni valót. A jegyen előírták, hogy az öltözet lehetőleg fekete legyen, a tarka déli izlést nem lehetett tanulmányoznom. A lombardok körülbelül két ezren voltak, volt még 3—400 francia, genuaiaik, s a városban időközül az ittlevők képviselték a világnak talán minden nemzetét. Köröttem négy nyelven folyt a társalgás, angol, francia, német, olasz hamar összefolyt olyan mélyen döngő melankolikus zugassá, mely annyira jellemzi a tisztelettel várakozó nagy tömeget. Mintha folyónk ez a döngés a levegőben, kilopja, elusztatja az embernek a lelkét, s a legdurvább skeptikusnak is éreznie kell, hogy itt már lemarad a salak, mikor mámor, lelkesedés, ragadja meg, ez a lelkesedés tiszta, mert a földnél magasabb okokból ered. Jóképtű kis öreg anyóka állott a közelben, igazán megható volt, mily kitartóan védelmezte a helyét, hogy kapaszkodott remegő kezeivel, s hogy kipirult fonyadt arca az örömtől, a meghatottságtól.

Fél egykor öblös hang riadt fel a kapu mellett: „Evviva il Papa Re!” Arra aztán felvidult a tenger, a leirhatatlan izzalomban harsogva verte a boltozatokat a folyton döngő éljenzés, míg a kapunál csillogó szurony-erdő felett megjelent az aranyos karszék, benne a kis fehér öreg, áldást szórva jobbra-balra a valósággal tomboló tömegre. A minden nemzet nyelvén ösznő hangviharba én is bele sugtam a magyar

dérek szöke és barna fejcskéi. Malgari úgy vélte, hogy régi ismerősét látja viszont, mert az egyik tündér megfordult és fölneézett a hajóra. Mintha valami sugallat szállta volna meg, így szólt az ifjuhoz:

— Énekelj el nekem a költő-aggastyán hősi dalát.

Az ifju elhozta hangszerét, egy olasz hegedűt. Játszott és énekel a hazafi, a szerelmes, a művész egész ihletével. A delfinek elragadtatva követték a hajót, tengerészek, tiszték, urak, szolgák mind a földözetre siettek, élvezni a fölséges hangokat. Mikor a művész észrevette őket, fölbeszakította a jütéket s el akart búcsuzni Malgaritól. De csak egy könyvtől ázott zsebkendő volt előtte...

Az ostoba népség azt hitte, hogy Malgari levetette magát a tengerbe, mert nem akart a a doge felesége lenni. Contarina meghalt a miatt való bánatában, hogy Malgari megint gyöngygyé vált az adriai tenger fenekén. Mi azonban nem osztjuk ezt a balga és szomorú nézetet. Hogy csak egy könyvtől ázott zsebkendő maradt utána, tudjuk, mert az a gyöngy épen könnyekből és egy költő lelkéből volt összetéve. Értjük, mit jelentenek azok a szavak, melyeket a bápotos vizitünder mondott egykor Malgarinak: Én a tengerből származom, te az égből.

éljent; hamar abbahagytam, — a pápa jön, egész közel. Kiül ilyenkor a szembe az egész lélek, annyira akar látni; pedig nem mindig sikerül, mert kiül néha-néha egypár könyecsepp is.

Piros biborköpeny folyt alá vállairól, fején csak kicsike fehér kapucium, kezein is fehér félkeztük. Sovány, törekény, alak a Szent Atya, kezei igen remegnek, hanem az arca, — ott aranyos fiatal mosoly nevet, mindig, mely tűzben égő szemei szeretettel nézik a hullámzó tömeget, folytonosan szórja az áldást, s mintha a meg-meg ujló hangroham felkapná, felemelkedik az ilyen kitörő lelkesedéskor, s mindakét karjával áld, mintha az egész világot szívére akarná ölelni.

Szép lassan elúszott a tömeg feje felett a karszék az oltárig, utána erőszakos rohammal tódultak a millanói kispapok, lángoló tűzben mindnek az arca, valami dalt énekeltek négy hangra több erővel, mint vigyázattal. Csak egy-egy foszlány töredezett ki belőle, a többi elnyomta a tömeg hatalmas hangja.

Az oltárnál szép magashangok gyönyörtü egyszerűséggel elénekeltek a néppel felváltva a lórétoni litániát, mialatt a pápa karszékeben ült az oltár előtt. Egy szívvel egy lélekkel énekelte a nép, énekelünk mindnyájan, s melyen éreztük, hogy mind összetartozók vagyunk. A litánia után négy hangra énekeltek a pápáért való imádságot, azután halálsend lett az óriási teremben. A Szent Atya felkelt, gyorsan felment az oltárhoz, miközben valami palluim-félét adott rá a bibor helyett, azután megcsendült a hangja, az áldást énekelte. Valami csodálatos ez a hang, melyen visszadöngő érezes hullámokban oszlik tova, lágy, mintha kérne, s mégis főséges komolyságot visel. Azután megfordult, magasra kiegyenesedett, s megáldott bennünket mind a két kezével. A darabra elfojtott lelkesedés megint kiujult nem fogott erővel. A pápa az oltár előtt trónolt, előtte elvonultak a zarándok előkelőségek, kik odamehettek hozzá lábsókra, léttem, mindegyikhez lehajolt, megsimogatta az arcukat, kezüket, azok meg boldog zavarukban alig találtak vissza a helyükre. Előkelő, nagyvilági urak, delnők sirva jöttek le a lépcsőkről, mások meg sirtak, hogy nem mehettek oda.

Egészen közmondásos, hogy az apácák minden alkalmat megragadnak, ha a Szent Atyához közel lehet férközni. S valóban rajongó szeretettel csüggenek a galamb lelkek rajta. A „Civita Cattolica“ beszéli, hogy a pápa tavalyi betegségekor egy, ha jól emlékszem genuai apáca felajánlotta az életét, csak a pápa operációja sikerüljön. Legújában meg tíz hajadon ajánlotta fel magát a jó Istennek, cserélje ki életüket a Szent Atyáéval, az ő fölöslegüket adja annak, hogy a 100-ik évet megérhesse. A vállalkozást elmondták a pápának is, nagy örömet okozott neki a ragaszkodó szeretet eme nyilvánulása.

A lábsók körülbelül husz perczig tartott. A karszék ismét felemelkedett, s a pápa ugyanazon az uton tért vissza közöttünk. Meg se látszott rajta a farszto szertartás hatása, még élénkebben hajlongott felénk, s igazán olyan fájó érzéssel láttuk a kapu mögött eltűnni a piros hintót, melybe átszállott. Mintha mind-egyikünk arcán ott lett volna a kérdőjel: Istenem! látjuk még egyszer?

— Igen látjuk, — mondá erős meggyőződéssel egy őz pap könnyeit törölgetve, — én már nem, mert öreg vagyok, de Önök látják. Nem távozhatik el tőlünk, mikor a szeretetnek

meg az imának ezer meg ezer hálával kötözük magunkhoz. — Két, naptól barna olasz paraszt kísérté az öreg, „Kövé” könnyeket morzsolgattak szét ők is kőges kezükkel, de a meghatottság mellett olyan tökéletes megelégedést még soha sem láttam, mint az ő arcukon.

A sextina bejáratánál állott a turini püspök, várta, míg a tolongás megszűnik. A nép meg ömlött alá, a Scala régián, — a nagyszerű folyosókon, ki a Péter térre. A százával várakozó kocsik szétörpítik őket, s három órákor ismét csöndes a vatikáni vaskapu tájéka — másnap reggelig.

Minimus.

ÚJDONSÁGOK.

— **A belvárosi kath. kör** f. hó 23-án tartandó felolvasó estélyére ismételtén felhívjuk a közönség figyelmét. A válogatott műsort lapunk múlt számában közöltük. Ezúttal csak azt jegezzük meg, hogy 1 koronás belépti jegyek még mindig kaphatók *Szekerák és Hornyánszky*, valamint *Knazovitzky* Béla urak üzenetében.

— **Táncszívalom.** A „felsővárosi kath. kör” e hó 18-án, vasárnap táncmulatságot rendezett a „Fehér Bányán” vendéglő helyiségeiben, mely minden tekintetben jól sikerült. Ember ember hátán tolongott, a vigság még sem hiányzott, s mellette a kath. kör pénztári állapotát nem megvetendő haszonnal emelte. A jótékony czél iránt való tekintetből felülfizetni szivesek voltak: N. N. 20 kor., K. Horváth István 4 kor., Gönczöl Antal, Havranek János, Tamás Vilmos 3-40—3-40 fill., Berregi György, ifj. Füstér János, Fister József, Knittelhoff János, Streit Ferencz, Toman Antal 2—2 kor., Antal Ferencz 1-60 fill., Péczelyi György, Szalay József 1-40—1-40 fill., Wagner Ferencz 1-20 fill., Fekete Pál, Fűrész József, N. N., ifj. Per. Nagy János 1—1 kor., Lits Ferencz, Major Mihály 80—80 fill., Kósa Ferencz 60 fill., id. Akkerman József, ifj. Akkerman József, Bardon Sándor, Fister István, Horváth Mihály, N. N., Szigl. Ferencz, Tiringer Ferencz, Tóth Ferencz 40—40 fill., Háden Antal Noficzter Mihály. Téglás Mihály 20—20 fill. A jószívű felülfizetők ez uton is fogadják a felsővárosi kath. kör elnökségének halás köszöntét.

— **A gazdasági szakosztály.** mai ülésén a polgármester bejelentette, hogy a belügyminiszter jóváhagyta azon közgyűlési határozatot, mely kimondotta hogy a felsővárosi legelőből 380 hold feltöretve művelés alá vették. Együttal a szakosztály véleményét kérte, hogy mivel a legelő kevesedik, a tehéncsordát továbbra is fentartani óhajtsák-e vagy pedig a legelő tisztán a gulya részére tartassék fűnn? Hosszas és heves vita után, melyben egyrésztől *Pénzes Imre*, másrésztől *Antal József* vitte a szót, 13 szavazattal ellenében kimondották, hogy a csordák megszüntetését fogják javasolni a februári közgyűlésen.

— **Névmagyarosítás.** *Bocskai Mihály* nagylányi lakos vezetéknévét belügyminiszteri engedéllyel *Kajári*-ra változtatta.

— **Bimbóhullás.** *Világossy Károly* és neje *Havranek Mária* s gyermekei *Károly*, *Jenő* és *Rózsika* fájdalomtól megtört szívvel jelentik, forrón szeretett gyermekük és kedves testvérük *Dezskókné* f. hó 19-én történt gyászos elhunytát. A drága kis halott hült tetemei folyó hó 21-én, d. u. 8 órákor fognak Sas-utca 5 sz. gyászháznál a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni s a feltámadási temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Székesfehérvárott, 1800. évi február hó 19-én. Áldás és béke lengjen drága porai felett!

— **Pótvásár.** A belügyminiszter *Czece* községnek a múlt december hó 11-éről elhalasztott ország. vásár helyett f. hó 26-ára pótvásárt engedélyezett.

— **A székesfehérvári és megyei klubcsodák mulatsága.** Éljük és élvezük a nőemancipáció korszakát. Van leánygimnáziumunk, leányaink tanári, orvosi és jogi pályák után törekednek és a férfiakat lassan-lassan a házi teendők elvégzésére utalják, míg ők kölcsönképen a kenyérkereső szerepét fogják átvenni. Így állván a dolog, miért ne ragadhatnák magukhoz a férfiak egyéb jogait is, tesszem azt miért ne rendezhetnének ők bált. Így gondolkoztam, midőn a fent jelzett mulatság meghívóját megkaptam és a rendezői névsort elolvastam. Ez csakugyan különös, de a mi ma különös az szecessziós és egyszersmind divat is. De hát tulajdonképen hogy is fog ez a mulatság végbemenni? Egészen úgy mint a rendezők, csak a szerepek lesznek felcserélve. Már el is képzelem magamnak, a Magyar király termét, a körben ülő bálozó fiatal emberekkel és a mellőlök lekötött papákkal, kik gondosan tartogatják faeszkáik legyezőit és szorongó szívvel várják, hogy vajjon nem árul-e majd petrezselymet az ő szemük fénye. Középett pedig a piros szallagos rendezők vidám csoportja tárgyal, sűrű-forog, fogadja az érkezőket. A fogadás mikéntje érdekelt legjobban és pedig azért, vajjon a fiatal embereknek kell-e vinni magukkal garde-mossieurt, avagy a rendezők mamái is kísérni fogják a vendégeket? Igen a rendező hölgyecske a fiatal emberrel, a mama utána a papával; így gondoltam. Midőn a bálterembe léptem, akkor láttam, hogy milyen praktikusán oldották meg e feladatot. A rendezők színes csoportja sorfalat állt, a hátuk mögött ültek a mamák s az érkező fiatal embereket kézről-kézre adták, míg végre is azok a bálterembe jutottak. Szól a zene, megkezdődött a csárdás, járják a párok jó kedvvel, majd jönnek a kórtáncok. Egy sarokban megpillantok általános vidámságban egy szomorkodó fiatal embert, szánó szívvel kérdem bánata okát: „Nem tudok hölgy lenni a táncban,” rebegi nagy sóhajjal. „s így nem merek elmenni táncolni.” Főlr a tréfával, a szecessziós mulatság úgy anyagilag, mint erkölcsileg teljesen jól sikerült s vidám hangulat mellett egész reggelig tartott a tánc. A négyeseket 80 pár táncolta. Báró *Fidél* Pál főispán, *Say Győző* nyug. altábornagy, *Görgey Vincze* és *Tóth Aladár*, mint az egyet védnöke is megjelentek a táncteremben hol hangos éljenzéssel fogadták őket. A jelenvoljak névsorát a következőkben adjuk:

Asszonyok: Armuth Lajosné, Barna Viktorné, Basch Adolfné, Berényi Morné, Bori Józsefné, Boros Sándorné, Bergl Morné, Bergman Miksáné, Destek Adolfné, Deutsch Adolfné, Deutsch Gézané, Deutsch Gyuláné, Fekete Jánosné, Feldman Henrikné, Friedman Jakabné (Sárkeresztur), Fuchs Benőné, Gans Adolfné, Gans Ignáczné, Gerendai Gyuláné, Grosz Aladárné, Grosz Benőznén, öz. Heller Morné, Heumann Józsefné, Hoffmann Lajosné, Hubert Samuné, Hülsér Jakabné, öz. Klein Lipótné, Klein Zsigmondné, öz. Kohn Mayerné, Kovács Dezsőné, Kovács Ferenczné, Krausz Adolfné, Knazovitzky Béláné, Lipp Agostonné, Lövinger Benőné, Márian Péterné, Molnár Lajosné, Novák Béláné, Ofner Morné, Pál Elekné, Pető Miksáné, Rosenberg Sándorné, Singer Ignáczné, Singer Miksáné, Schön Rudolfné, Sövegjártó Jánosné, ifj. Schwarcz Sománé, Schönberger Davidné, Steiner Béláné, Schmelzer Jakóné, Stein Arnoldné, öz. Szemlér Imréné, Szerdahelyi Jánosné, Wiener Gyuláné, Zenakó Istvánné, Zsinka Sándorné.

Lednyok: Armuth Margit, Basch Juliska, Bergmann Irma, Bergl Hermin, Bori Aranka,

Boros Amália, Ellein Elsa, Fleischman Katicza, Forster-Szerdahelyi Ilona, Friedman Irén (Sárkeresztur), Fuchs Erzsike, Feldman Boris, Gans Aranka, Gans Julis, Günsberger Margit, Kovács Irénke, Kokályi Erzsike, Klein Jenike, Klein Katicza, Klein Mariska, Lipp Margit, Lövinger Margit, Lövinger Ferike, Novák Juliska, Orsonits Jozefin, Prager Paula, Rehorska Luiza, Szemler Erzsike, Strausz Jolán, Scheer Piroksa, Tornys Ilonka, Zsinka Irén stb.

— **Telefon.** A Budapest—fiumei helyközi távbeszélő folyó hó 15-én megnyitott az interurban forgalomra érvényes feltételek mellett. Fiuméből ezentul beszélni lehet a belföld helyközi hálózatba kapcsolt összes városokkal és Péccsel is viszont.

— **Táncszívalom Lovasberényben.** A farsangi naptárban valóságos ünnepszámba ment az a táncszívalom, melyet a *lovasberényi* kaszinó folyó hó 17-ére rendezett. Lovasberény már régtől fogva találkozó helye a vidék intelligens elemeinek és mulatságait a megyéből után legjobban ismerték széles e megyében. A mostanit is a fesztelten, magyaros jókedv, továbbá a kitűnő rendezés jellemzi, mely elsősorban *Helfer Pál* gazdatiszt, mint főrendező, másodsorban a helybeli és vidéki előkelő fiatalok érdeme. A jelenvolt csekélyszámú, de válogatott hölgyközönség névsora a következők: Czagler Ödönne (Alesuth), Egell Józsefné (Lberény), öz. Emmerth Henrikné (Szféjérvár), Helfer Jánosné (Lberény), Helfer Pálné (Lberény), Matisz Lajosné (Ságod), Medgyesi Józsefné (Szféjérvár), öz. Schier Józsefné (Pátka), Vargha Jánosné (Nadap), — továbbá Czagler Irén, Egell Mariska, Emmerth Mariska, Grundböck Gizella és Irma (Szféjérvár), Helfer Margit és Sarolta, Matisz Jolán és Józsa, Peláthy Irén és Margit (Vétes-Boglár) és Schier Irén. Felülfizetni sziveskedtek: Herczeg Esterházy Miklós (Kismarton), gróf Cziráky Antal (Lberény) 10—10 kor., dr. Feleki Sándor (Budapest) 4 kor., Helfer János (Lberény) 3 korona, Kukorelly Ignác (V.-Boglár), 2 kor. Árpád Jenő (Pátka) 1 kor., Vargha János (Nadap) 1 kor. A tiszta jövedelmet a kaszinó-könyvtár gyarapítására fogják fordítani.

— **Köszönetnyilvánítás.** Fogadják ez uton is mindazon kedves rokonaink, ismerőseink, jóbarátaink legmélyebb köszönetünket, kik felejtethetetlen kedves jó fiunk illetve testvérünk és sógorunk *Császár Gyula* temetésé alkalmából részvétőket nyilvánítani s a temetésen megjelenni szivesek voltak s ekképpen e súlyos csapásban fájdalomunkat enyhíteni igyekeztek. Halás köszönetünket nyilvánítjuk továbbá a déli vasúti dalegylet tagjainak, a kik kedves Gyulánk iránti baráti tiszteletből a ravatalra koszort helyezni és résztvenni szivesek voltak. *A gyászoló család.*

— **Elszámolás.** A f. évi febr. 1-jén tartott ifjusági táncszívalom elszámoló bizottsága közlése, hogy a begyűlt 180 korona tiszta jövedelmet a következőképen osztja el a helybeli jótékony nőegyletek között: A székesfehérvári jótékony nőegylet kap 90 koronát: a helybeli ev. ref. nőegylet 60 koronát: a helybeli izr. jótékony nőegylet 30 kor. *Csapó István* ellenőr.

— **Éjjeli látogatás.** Kell-mellen vendégei voltak e hó 16-án éjjeli 11 óra tájban *Németh József* jakozli gazdacembernek. A gazda feleségével a lakás hátulsó szobájában aludt s az asszony a jelzett időben valami gyanus neszre ébredt föl. Kitekintett a konyhába s rémülve vette észre, hogy az utczai szoba ajtajának hasadékan viláosság szűrődik át. Egy pillantást vetett a szobába, hol két fekete szakálu ember lázas sietséggel nyitogatta az almáriumokat s szedte batyuba a bennők elhelyezett holmikat, míg a harmadik égő papirdarabokkal világított a munkához. Némethné segítségért kezdett kiabálni, mire a gyanus alakok, a hol bejöttek, a kifeszített ablakon át az utczara ugráltak s mielőtt a lármára összecsoódló szomszédok utánuk eredtek, szerencsésen elmenekültek a sötét éjszakában. Mintegy száz forint értékű ruhaneműt vittek magukkal a tolvajok, kik valószínűleg cigányok voltak. A csendőrség a nyomozást megindította.

Szinház.

Szombat, február 17. Asszonyregiment operette 3 felvonásban írta Reiner Ferencz, zenéjét szerző Rozenzweig Vilmos. E darab a nagymező-utcai orpheum deszkáiról került kibővítve az egyik fővárosi színház műsorába. Eredetét nem tagadhatja el, rávall egész tartalma. Az orpheumban sikert érhet el, sőt mulatnak rajta a nézők, de a szépművészetek égése alatt működő színháznak úgy gondolom nem az a célja, hogy elkoptt silány orpheum darabokat alakítson át és adjon elő csupán azért, hogy a kassza megteljen. De most ez a főczél csak a kassza mindenekelőtt, lehet a darab akármilyen gyönyörű, csak pénzt hozzon. A bemutató előadás előtt a helybeli színpártoló-egylet fel is szólalt a darab ellen, de a városi színbizottság, mint már említettük leszavazta az indítványt. Szalkay bemutatta a bizottságnak a jelmezeket és kijelentette, hogy a darab erős részleteit törölje s így az szelídebbé lett. Ezen kis reklám csak Szalkaynak használt, mert fokozta a közönség kíváncsiságát, pedig a közönség alaposan csalódott, az a rész, mely a történetben bizva a darabot végig nézte, az látott egy laza, közönséges, sületlen viccekkel telt darabot, a melyik pedig a pikáns jeleneteket várta, az bizony, dicséretére legyen mondván Szalkaynak, hiába várt, mert a jelen esetben a kék czeruza derekasan működött, úgy annyira, hogy a kihagyott részből kikerült volna egy másik darab. Az asszonyregimentet a Muzsa nehéz tagjaiból verbuválják össze. A színházat ugyanis egy katonai látványosság bemutatója napján bezárják, mert megkezdődött Boszniában az okkupáció. Nagy fájdalom ez a színtársulatra és Északi Emilia primadonnára, mert szerelmese Tetty Béla százados is a csatába vonul. Ekkor jelentkezik a primadonnánál Mandl, egy börzei gavallér, a kinek szíve a kukoricza árák ritmusában dobog a diváért. A kukoriczás lovag a diva óhajára megveszi a látványosság kiállítását s az egész színtársulat elindul Boszniába. Még női újságíró is megy velük,

ki titokban Mandl-t szereti. Ettől fogva a darab Mandl vállain nyugszik ő fizeti a költségeket és csinálja a darab nyújtására a viczeket. Az asszonyregiment a századosot megszabadítja a bosnyákoktól és Mandl életét is megmentik. Emilia a századosé lesz, ez ellen Mandl protestál ugyan, de az újságíró kisasszony megkéri a kezét.

Az előadásról szólva Szalóczy Irén (Eszaki Emilia) fess uhlánus uniformistát és sikkes jókedvű játékát emelhetjük ki. Szalkai (Mandl) és Korács (Lábas) komikus alakításain nevetett a közönség. Jó volt Déry a színigazgató kis szerepében folyton recitálva a szerep utasításait is. Szentmiklósy csinos százados volt. Holéczy Ilona, Bars Aranka, Pálfi Mariska kis szerepeikben, de különösen az egyenruhákban mutatós alakítást nyújtottak.

Vasárnap délután a „Kuruczsfurfang“ tele házzal jökevény; este pedig az „Asszonyregiment“ másodikban szép számú közönség előtt. G-y.

Hétm a Kis színerőnt adták negyedszer, telt ház előtt. Feltűnt, hogy a kardalosnók száma aggasztóan fogy, a mit immár nem hagyhatunk szó nélkül. Operette-operett, ki-be-föl-le és elvonulásokkal, kornevét jelenetekkel sat. és mindez ugyszólván csupa férfiakból kerül ki. Ez a beosztás lehet praktikus, de semmiesetre sem helyes, mert a női kar, nevezetesen az éneknél, már a színészet kőkorszakában fontos kelléke volt az operettnek. Az előadás különben gyengébb volt a többinél, de azért külön meg kell említenünk Bars Aranka kedves játékát és gracióznus tánczát, továbbá Szalkai és Korács jó mókáit. Szentmiklósy tess és élenk volt mint rendesen, Nagy Imre pedig spanyol dalával keltett nem közönséges hatást. Szalóczy Irén kedvessége több volt az elégnél s a tánczait követő obligát taps közé számos öszinte piszszegés vegyült. Elvégre a pajkosságnak is meg van a maga határa, még a színházban is, mely még sem brethi. A kisasszony igyekezete felette dicséretreméltó addig, míg hangjának fogyatkozásait holmi orfeumi allüreökkel nem próbálja pótolni, de már azontul feltétlenül megrovást érdemel. Róti Lina igen kedvesen csicseregte el

a gyorsan népszerűvé lett szobaczcusdalt, melyet tánczával egyetemben meg is ismételt a közönség nem kis gaudiumára.

— A színtársulat marad. Most már bizonyos, hogy Szalkaiék kitartják a hosszú szezonot és itt maradnak Virágvasárnapig. A pót-bérletgyűjtést már megkezdtek, még pedig elég biztató eredménnyel. Az itt maradás oka részben a Tiszán, részben pedig a székesfejérvári közönségnek a társulat iránt eddigelé tanusított nemes érdeklődésében keresendő. Hisszük, hogy az az érdeklődés ezután sem fog megcsappanni, főképp, ha az igazgató okulva a silány bohózat-ujdonságok több ízben tapasztalt kudarczán, régiebb, de jó darabokkal fogja a repertoárt átkiteni. Időnkint szívesen megnézne a közönség egy-egy tartalmasabb színművet, természetesen a szokottnál jobb előadásban, a mi csak úgy lehetséges, ha a személyzet erejét nem feszíti a lehetlenségig a sok s többé-kevésbé sejtés-ujdonság betanulásával. Az angol operettkéből is talán elég volna egyelőre. Azt hisszük, nagyon szívesen fogadná a közönség a régi jó operett-kötelevenitést, melyek már zenei szempontból is hasonlíthatatlanul értékesebbek az utóbbi időben látott léhaságoknál. Ha a „Bolond-or“, ezt a remek énekes legendát nem láthatnánk néha-néha, bizony elfelejtetnők, hogy egy olyan primadonnája van a társulatnak, mint Róty Lina, ki bármely operában is fényesen megállja a helyét. A fejérvári publicum pedig, bár a táncnak sem ellensége, mindig szívesen meghallgatja a szép éneket. Azután itt van Nagy Imre, a ki bár nem a Salvinik jegyében született, de a hangját megbecsülnők, ha módunkban volna többször és megfelelő szerepekben hallani. Szóval jobb másort és jobb rendezést kérünk úgy a direktor, mint a közönség érdekében.

Felcős szerkesztő: Cay hAntal.

DEBRECZENYI GYULA könyvnyomdája

== Székesfehérvár, Iskola-utca 4. sz. ==

A Fejérmegyei Napló kiadóhivatala

== Mindennemű nyomtatványok pontos és kifogástalan elkészítése. ==

Minden
a „Fejérmegyei Naplót“ illető előfizetési és
hirdetési díjak ide intézendők.